

KÜÇÜK ASYA'NIN İNANÇ TARİHİ

Adem'le Havva'dan
Nuh Tufanı'na,
Kybele'den Aziz
Paulus'a kadar
birçok isim ve anlatı
Anadolu'da çıkar
karşımıza.

Sayfa 8

BURSA ÇEVRESİNDE ŞAMANİK İZLER

Osmanlı'nın Orta
Asya'dan getirdiği
dini geleneklerinin
izlerini Bursa
çevresinde görmek
mümkün.

Sayfa 14

SİNOPLU DİYOJEN

Sayfa 21

KORKUSUZ KADINLAR

Amazonlar, erkek
egemen tarihin
çehresini değiştiren
anaerkil bir mitin
göz alıcı kadın
kahramanlarıdır.

Sayfa 25

Milliyet

24 Ekim 2021 Pazar | Sayı: 7

ARKEOLOJİ

TARİH / ÖREN YERİ / MÜZE / GEZİ

KAYALIĞIN MÜNZEVİ SÜSÜ

Karadeniz dağlarında, 1150 rakımdaki Sümela Manastırı, geçmişte inzivaya çekilenler için eşsiz bir yapıyken bugün de tarih ve kültür meraklıları için gelecek kuşaklara bırakılacak nadide bir miras. Temmuzda yeniden ziyarete açılan manastırda ilk kez görülecek bölümler de var. **NÜKHET EVERİ - MERT İNAN**

'Geçmiş'i korumanın hukuki altyapısı

Ülkemizdeki kültürel varlıklar, kanunlarla belirlenmiş kurallar çerçevesinde bilimsel esaslara göre korunuyor

Dr. Av. Muhammed Hardalaç

Üzerinde yaşadığımız toprakların binlerce yıllık geçmişi olduğunu ve birçok uygarlığa ev sahipliği yaptığını hepimiz biliyoruz. Bu geçmiş ve çeşitlilik bize zengin bir kültürel miras bıraktığı için korumaya yönelik ulusal ve uluslararası sorumluluklarımız da artıyor. Hatta Türkiye sahip olduğu kültürel varlıklar nedeniyle sorumlulukları en yüksek olan ülkelerin başında geliyor. Burada sadece geçmişimizi koruduğumuz algısı hatalı olacaktır. Geçmişin birikimini, zenginliğini geleceğe taşıyıp tanıtabilmek son derece önemlidir. En bilinen tabirle tarihsel ve kültürel varlıklarımızın korunması geçmiş ve gelecek arasında köprü oluşturacaktır. 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3. Maddesi'nde kültür varlıkları "tarih öncesi ve tarihi devirlere ait bilim, kültür, din ve güzel sanatlarla ilgili bulunan veya tarih öncesi ya da tarihi devirlerde sosyal yaşama konu olmuş bilimsel ve kültürel açıdan özgün değer taşıyan yer üstünde, yer altında veya su altındaki bütün taşınır ve taşınmaz varlıklardır" şeklinde tanımlanıyor. Bu tanım kapsamında "Taşınmaz Kültür

Varlıkları" dendiğinde; halen geçerli formlarıyla var olan geleneksel yapılar, kentsel ya da kırsal yerleşik alanlarda bulunan tarihi bölgeler ve geçmiş kültürlerin etnolojik yapıları dahil olmak üzere, arkeolojik ve tarihi veya bilimsel yapılar gibi dinsel ve din dışı taşınmazlar ile arkeolojik ya da tarihi ören yerlerinde veya başka bir yerde bulunan taşınmaz kültür varlıkları içinde yer alan veya bu varlıklardan çıkarılmış taşınmaz kültür varlıkları ile yer altında bulunan taşınmaz varlıklar kastediliyor.

Korumanın amacı

Bu kültür varlıklarının doğru şekilde korunması şarttır. 2863 Sayılı Kanun'da "koruma" kavramı "taşınmaz kültür ve tabiat varlıklarında muhafaza, bakım, onarım, restorasyon, fonksiyon değiştirme işlemleri; taşınır kültür varlıklarında ise muhafaza, bakım, onarım ve restorasyon işleri" olarak tanımlanıyor. Korumanın amacı, belli bir dönemin belli bir yaşam biçiminin, belirli bir kültürel birikimin ister korunduğu çağda olsun ister daha sonraki çağlar için olsun gelecek

kuşaklara aktarılmasını sağlamaktır. Kültürel varlıkların korunmasında uygun restorasyon tekniklerinin uygulanması, farklı uzmanlıklar ile iş birliği içinde olunması, çalışmanın çok yönlü bir araştırma ve disiplinlerarası bir ekiple gerçekleştirilmesi bu nedenle çok önemlidir.

Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının Yapı Esasları ve Denetimine Dair Yönetmelik de korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının gruplarının belirlenmesi, tadilat ve tamirati, yapı esasları ile yapıya ilişkin proje ve uygulamaların denetim esaslarını düzenliyor. Sonucunda da Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği kapsamında da korunması gerekli kültür varlıklarının rölöve, restitüsyon, restorasyon projeleri, sokak sağıklaştırma, çevre düzenleme projeleri ve bunların uygulamaları ile değerlendirilmesi, muhafaza, nakil işleri ve kazı çalışmalarına yönelik mal ve hizmet alımlarına ilişkin usul ve esaslar belirlenerek uygulama için adım atılıyor.

Sümela'daki farklılık

Sümela Manastırı'nın 2016 yılında başlayan restorasyon çalışmaları da yukarıda bahsettiğimiz kurallar çerçevesinde ve yönetmelik kapsamında bilimsel esaslara göre hazırlanmış rölöve, restitüsyon ve restorasyona dayalı uygulamalar çerçevesinde yapıldı. Bu projenin özellik arz eden ve diğer projeden farklı olan yönleri kaya ıslahı, kaya sabitleme, dış avlu çevre tanzimi, fresk onarımı, kamu blok olarak adlandırılan kaya kütlelerinin güçlendirilmesi, kaya yani şev temizliği gibi işlemler yapılmasıdır. Tüm bu çalışmalar sonucunda Sümela Manastırı'nın önemli bir kısmı yeniden yerli ve yabancı ziyaretçilerine açıldı ■

